

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Ša. Petru, Postojni, Sežani, Nabržini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, esmrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: cele leto K 5.20, pol leta 2.80

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI

Danski kralj na Dunaju.

DUNAJ 9. Cesar je včeraj popoldne obiskal v hotelu „Imperial“ danskega kralja in ostal pri njemu 20 minut.

Rusija.

PETROGRAD 9. Jutrajšnji listi poročajo, da je bilo včeraj v Rusiji 37 oseb ubojenih na smrt, 17 jih je bilo usmrtenih.

Gradec 9. Umril je tukaj v starosti 178 Reinhold Eisl, graditelj proge južne železnice Sežana—Ljubljana in vijadukta pri Borovnici.

Državni zbor.

DUNAJ 9. Zbornica je imela popoldne sejo. Ko je bila priobčena vsebina došlih ulog in so bili doslovno prečitani nujni predlogi za podporo krajem prizadetim od ujme je ob dolgotrajnem brupu in življenju čeških radikalcev povzel besedo ministerski predsednik Bienert. Ministerski predsednik je rekel, da se je moralo za razpravo o provizoričnem proračunu izbrati obliko nujnega predloga, da se ne izgublja preveč časa; zahvalil se je zastopnikom strank, ki so se trudile, da bo možno predlog rešiti ustavnim putem; veselil ga, da je zbornica pričela razpravo z naglico, ki dokazuje da so neosnovani dvomi nekaterih o močnatosti poslovanja zbornice.

Ministerski predsednik je potem govoril o

naglem sodu v Pragi.

in okolici ter je naglašal, da je vlada posegla po tem sredstvu še le potem, ko je natančno pretresovala položaj in ko je pokazala skrajno prizanesljivost. Vodili so pa pri tem vlado patrijotična čustva v interesu dobrega imena mesta in njega prebivalcev, v interesu trgovine in prometa. Proglasila je nagli sod še le, ko je bilo očevidno, da to zahteva državna potreba. Nobena vlada, svesta si svoje dolžnosti, ne bi bila dalje čakala, to tem manj, ker je agitacija pričela zavzemati sovražno stališče nasproti državi (Odobravanje pri enem delu zbornice, mejklici čeških radikalcev). Proglas naglega suda ni naperjen ni proti kakim narodnostim, ni proti kakim stranki, obrnjena je le proti nemirnim elementom, izlasti takim, ki hočejo prav v sedanjem težkem trenutku slabiti moč države, a država kakor je Avstrija ne sme kapitulirati ni pred pouličnimi izgredi elementov brez zakona, ni pred skritim rovanjem gotovih sovražnikov države, ki bi hoteli pred Evropo pokazati nesposobnost vlade (Odobravanje in mejklici. Hrup pri Čehih). Vlada je storila svojo dolžnost, da je zatrla poskus anarhične agitacije (odobravanje), da je vzpostavila avtoriteto zakona, da tako obrvaruje še nevarnejega rovanja dobrega imena Prage, Češke in Avstrije. Zato prosil zbornico, naj upošteva odredbo vlade, ki hoče povsod vzpostaviti red. — Ako bo v Pragi nadeljeval mir, ki vlada sedaj, odpravi vlada čim prej nagli sod (Posl. Fresl je bil ponovno radi mejklicev pozvan na red).

Ministerski predsednik je zavračal napade na namestnika grofa Coudenhove. Polemiziral je s posl. Adlerjem, ki je odrekal vladi parlamentarna čustva. Bienert je z vso odločnostjo izjavil: Hočem parlament, verujem v parlament, in stirim vse, kar je v mojih močeh, da ojačim parlament. (Živahno odobravanje). Ministerski predsednik je popolnoma odobravala izjavo dr. Adlerja, da se ne sme

dijaštvu prepuščati vodstva politike; tudi on meni, da je še čas, da postanejo skademični državljani res dijaki. (Živahno odobravanje). Vlada stori vse, da pride do tega in nada se, da jo bodo podpirale tudi parlamentarne stranke. (Živahno odobravanje; mejklici posl. Fresl-a).

Uprašanje italijanskega vseučilišča.

Minister je potem prišel na vprašanje o italijanskem vseučilišču. Obsodil je postopanje italijanskih dijakov na Dunaju. Ti obžalovanje vredni dogodki pa ne morejo spremiti mnenja o vprašanju samem. Vlada je slej ko prej namenja, da je zahteva Italijanov po juridikični fakulteti opravičena. Italijani so že imeli teko fakulteto, ki so jih pa izgubili.

Vlada hoče temu čim prej od pomoči in tako predloži pribodnji mesec poslanski zbornici tozadevni zakonski načrt glede ustanovitve juridikične fakultete z italijanskim učnim jezikom. — Posl. Heibar: In kaj je s slovensko juridikično fakulteto? — Bienert: Zakonitost te želje Italijanov se je priznalo tudi od nemške strani, izlasti je to priznal posl. Stözl.

Odnosaji med Čehi in Nemci.

Ministerski predsednik se je potem bavil z odnosaji med Čehi in Nemci. Opominal jih Čehi in Nemce, naj delajo na to, da pride med njimi do sporazuma, češ, kratka sprava je boljše nego dolga pravda. Rekel je, da si sicer oba naroda ne bosta takoj prijateljski padla v naročje, vendar naj se od strani vse glavneje prepore točke. V ta namen hoče vlada staniti v kratkem konkretno predloge, in mnogo vzrokov govori za to, da pride do sporazuma. — Tudi bo vlada skušala, da pride zopet do sodelovanja parlamentarnih strank.

Konečno je minister prosil, naj zbornica vspreme provizorični proračun, ne iz zaupanja do vlade, ampak iz zaupanje do same sebe. (Živahno dolgotrajno odobravanje in ploskanje).

Za ministerskim predsednikom sta govorila posl. Masaryk in Glombinski, ki sta rekla, da je treba monarhijo preosnovati na podlagi avtonomije in popolne enakopravnosti vseh narodnosti, in da je potreben sporazum mej posamičnimi narodi.

Posl. Conci je pobijal program, ki ga je Beckova vlada napravila v korist italijanskim delom dežel, nadeja se, da se ta program tudi uresniči. — Dogodke na dunajskem vseučilišču je pa zakrivila vlada, ker ni izpolnila svojih obljub. Upa, da izpolni ministerski predsednik danes dano obljubo, meni pa, da zakonska predloga ni prava pot, ker se zamore pravo fakulteto preložiti z odredbo, kako se je svoječasno tudi ustanovilo pravno fakulteto v Inostu. Italijanska visoka šola se zamore pa ustanoviti le na italijanskih tleh in tak kraj je Trst.

Govornik se je pritoževal, da se zapostavlja Italijane v državni službi in je naglašal, naj se narodni sporazum ne omeji le na Čehi in Nemce. Konečno je apeliral na vlado, naj stori svojo dolžnost nasproti Italijanom. Razprava je bila nato prekinjena. —

Z manifestacijskega shoda

za slovensko vseučilišče.

Govor drž. posl. dra. O. Rybářa.

Čenjeni zborovalci! Ne bom utemeljeval resolucije, ki jo predlagajo sklicatelji današnjega shoda, naši tržaški slovenski akade-

kašjejev v svojem španskem romanu El trovador...

— Ah, to je ona knjiga z obrnjenimi vprašaji, je prekinila Zjinajida.

— Da, to je taka navada pri Špancih. Hotel sem reči, da Tonkašjejev...

— No! Zopet se začenjate pripraviti o klasicizmu in romantizmu, ga je znova prekinila Zjinajida. — Igrajmo raje...

— V zastave? je poprijel za besedo Lušin.

— Ne, igra v zastave je dolgočasna, toda igrjamo v prispodobe. To igro si je izmislila Zjinajida sama: Imenovalo se je kakoršen koli predmet, vsakdo je skušal ga prispodabljeti s čimerkoli, in kdor je zadel najboljšo prispodobo, je dobil nagrado. Pristopila je k oknu. Solnce je bilo ravno zašlo, na nebu so visoko stali dolgi, rudeči oblaki.

Cemu so podobni ti oblaki? je vprašala Zjinajida in ne da bi čakala na naš odgovor, je rekla: Mislim, da so podobni škrlatnim jadrom, ki so bila na zlati ladji Kleopatre, ko se je vozila nasproti Antoniju. Se-li spominjate, Majdánov, da ste mi nedavno pripovedovali o tem?

— Mi vsi smo razsodili, kakor Polonij v „Hamletu“, da so oblaki spominjali na

miki. O tem sta že temeljito in krasno govorila dva gospoda predgovornika. Povedati hočem marveč na kratko, kaj se je te dni godilo na Dunaju in kaj se je ukrenilo glede naše vseučiliščne zahteve. Prihajam namreč ravnokar z Dunaja.

Na Dunaju so se vršili te dni viharni dogodki, ki so provzročili velikansko razburjenje. In to ne le med dijaki, ampak tudi med dunajskim prebivalstvom. Znano vam je, da so italijanski akademiki z revolverji nastopili za svojo vseučiliščno zahtero in prišlo je do hudih pobojev.

A to je imelo posledico, da so si Nemci izmislili proti nemškimi dijakom naravnost kruto sredstvo. Na vseučilišču obstoji takozvana Mensa academica. To je nekako podporno društvo, ustanove v pomoč revnim dijakom, ki dobivajo tam hrano ali za malo odškodnino ali pa brezplačno. To je torej izključno humanitarna ustanova, ki ni podpirana samo od Nemcev, ampak tudi od drugih, n. pr. od raznih deželnih odborov.

In res so doslej v mensi mirno sedeli in uživali skromno hrano drug poleg drugega sinovi raznih narodnosti. Sedaj pa se je nemškimi buršakom zazdelo, da so še premalo nastopali, da gorjaca ni še dovolj, marveč so prišli na peklensko misel, da slovenske dijake izstradajo. Nastopili so proti nemškimi dijakom tako, da se je morala mensa zapreti. Nu, strasti so se polegile in hotelo se je menso zopet odpreti. Kompetentni faktorji so računali na humanitarni čut dijaštva. Ali motili so se. Nemški dijaki so zopet pridrli, izvali viharne prizore, da se je morala mensa zopet zapreti. S tem so podali dokaz o svoji nebrzdani brutalnosti in so pokazali, da za slovenske dijake ni mesta v mensi. S tem, da so jim odegnili celo kruh, so povedali, da našinci nimajo ničesar iskati na dunajskem vseučilišču.

Sedaj pa je vprašanje: kam naj gredo? Saj imamo menda tudi mi pravico do visokošolske naobrazbe!! Mari nismo tudi mi doma v tej državi? Mari nimamo tudi mi pravice, da imamo svoje ljudi po državnih uradih, ljudih, ki nam bodo ukazovali v našem jeziku.

Ko se je doznalo o tej nemški brutalnosti, je naša „Narodna zveza“, v kateri sede vsi jugoslovanski poslanci, takoj sklenila v prvi svoji seji, da zahteva slovensko vseučilišče, in da protestira proti temu, da bi se italijansko vseučilišče ustanovilo v Trstu. Priznava sicer Italijanom pravico do vseučilišča, ali istemu naj bo sedež na čisto italijanskih tleh. Narodna zveza je tudi sklenila priskočiti našemu dijaštvu na pomoč in zahteva, da se ono društvo reorganizira. Za prvo pomoč so tudi poslanci nabrali med seboj primerno svoto.

Popoldne so imeli slov. skademični velik shod, ki so se ga udeležili tudi drž. poslanci dr. Krek, dr. Korčec in moja malenkost. Tu so nam dijaki pripovedovali uprav grozne stvari o svojem trpljenju. Došla je tudi deputacija graških akademikov, ki je istotako pripovedovala, kako jih v Gradcu preganjajo, prezirajo in tlačijo celo tudi na izpiti. Če hoče slovenski dijak položiti kak izpit, ali če prosil za kako podporo, je prvo vprašanje, ki mu je stavijo: Sind sie auch ein Krainer?

To je ravno tako, kakor so postopali na tržaškem magistratu. Če je prišel kak Slovenec tjakaj po kakem opravilu, je bilo prvo vprašanje: parlè italian?! Drastično so nam

dijaki razložili vse to in vsprejeta je bila resolucija, ki se povsem ujema s sklepi „Narodne zveze“.

Na to so šli naši dijaki na ulico in pred parlament. Tu se jim je postavila nasproti policija: peš in na konjih — da bi dijaki ne mogli prodreti v parlament. Policija je postopala z vso brutalnostjo, obdelovala je dijake s pestmi in jih godila. In dor ni bil dovolj hiter, so ga odgnali na komisarijat. Tu se je zgodil drastičen prizor. Neki dijak je stal povsem osamljen. Najbolji dokaz temu je, da ni imel pozebe nikakih prišč. Policaji so mu veleli: razidite se! A kar se revež ni mogel „raziti“ kar je bil sam — so ga res odvedli na komisarijat.

Izvoljena deputacija (10 členov) je hotela z mano v parlament k ministerskemu predsedniku. Jaz sem se tudi legitimiral. Ali redarji jih niso pustili noter, da si imajo poslanci voditi deputacije v parlament. Zastavili so nam pot. Potem smo skušali od zadej priti v prislopje. Ali tudi to so zabranili in nismo mogli uotri, dokler nam tega ni dovolil — vratar! Ne vem, ali je imela policija strah pred nami, meneča, da smo res kaki barbari, ali fakt je, da le na ta način smo mogli priti v parlament.

Ministerski predsednik Bienert nas je res prijazno vsprejel, prelušav naše pritožbe glede mense, ter obljubil, da se mensa zopet odpre glede glavnega vprašanja — vseučilišnega — pa je izjavil, da hoče to vprašanje... studirati! A isti dan, ko je naš minister izjavil, da hoče to vprašanje „studirati“, je v italijanskem parlamentu minister Tittoni izjavil, da se je radi italijanskega vseučilišnega vprašanja v Avstriji že obrnil na Dunaj.

To je nekaj nezasišanega, da si upa vlada ptuje države tako vmešavati se v naše notranje stvari, pa naj si je tudi ta država v zvezi z nami! Celo Nemci so se čudili tej drznosti. In tudi Tittoni sam je čutilne dopustnost svojega postopanja, kajti pristavil je, da sicer nima formalne pravice do takega koraka, ali — stvoril ga je vendar-le.

Ena sama država v Evropi, v katero se vedno vmešavajo tudi druge in ki to fatalistično dopušča. Ali to je bankrotna Turčija! Sedaj pa si Italija dovoljuje taka utikanja tudi v notranje stvari naše države. A naša vlada ne le da ni indignirana edbila takega posezanja v naše stvari marveč je mogel Tittoni zatrditi, da je našel na Dunaju ugodno dispozicijo — da mu je naša vlada dala obljubo!

A sedaj pokličimo si v spomin, kaj se je dogodilo v letu 1904, povodom krvavih dogodkov na Hrvaškem za časa tirana Hedervarya, ki je preganjal in kruto zatiral narod hrvatski in je dajal celo streljati na kmete. Tedaj so se podali vsi dalmatinski poslanci na Dunaj in so prosili tedanjega ministerskega predsednika Körberja, naj jim izposluje avdienco pri cesarju. A Körber je odklonil to prošnjo z motivacijo, da Hrvatska spada k ogrski kroni in da je torej za nas ptuja država. To pa da ne gre, da bi se mi vtikali v notranje stvari ptuje države. A prositelji so bili zastopniki tiste Dalmacije, ki po zakonu tvori s Hrvatsko trojedino kraljevino! Kakor se sklicuje hrvatski sabor, se glavi cesarski patent: sabor kraljestev Hrvatske, Slavonije in Dalmacije.

In vendar je za nas Hrvatska ptuja država, ali za Italijo mi nismo ptuji! Glede Trsta ima tudi italijanska vlada besedo!

— Boli... sem spregovoril naposled.

— A! boli! a mene ne boli? je ponovila.

Aj! je vskliknila naenkrat, ko je videla, da mi je izrula čopek las. Kaj sem vendar storila? ubogi monsieur Valjdjemar!

Skrbno je zložila izravnane lase, jih omotala okrog prsta in jih zvilva v obroček.

Vaše lase si spravim v medaljon in nosila jih bom — je rekla, a v njenih očesih so kar bliščale solze. — To vas morebiti malo potolaži... a sedaj z Bogom!

Vrnil sem se domov in naletel tam na neprijetnosti. Mej materjo in očetom je bil navstal prepir; ona mu je bila nekaj očitala, a on je po svoji navadi, hladno in vljudno molčal in kmalu odšel. Nisem mogel slišati, o čem je govorila mati, a niti mi ni bilo do tega; spominjam se le, da me je po končanem prepiru velela poklicati k sebi v kabinet in da se je z velikim nezadovoljstvom izrazila o mojih čestih posetih pri kneginji, ki je bila po njenih besedah „une femme capable de tout.“ Pristopil sem k njej na rokobjub (to sem delal vsakokrat, kadar sem hotel prekiniti pogovor) ter sem šel v svojo sobo. Solze Zjinajide so me bile popolnoma

*) ženska sposobna za vse.

PODLISTEK.

Prva ljubezen.

Povest Ivana Sjergjejeviča Turgjenjeva.

Iz ruščine prevel dr. G. G.

Zjinajida je umolknila. (O! ona se je zaljubila! mislil sem si zopet).

— In to je vse? je vprašal Majdánov.

— Vse, je odgovorila.

— To ne more biti snov za celo pesem, je pripomnil važno, toda za lirično pesem porabim vašo misel.

— Romantičnim načinom? je vprašal Madejski.

— Seveda romantičnim načinom, Byronskim.*)

— A po mojem mnenju je Hugo***) boljši nego Byron — je spregovoril mladi grof nemaro: — bolj interesanten!

— Hugo je pisatelj prvega reda, je odvrnil Majdánov, — in moj prijatelj Ton-

*) Byron (izgovarjaj: Bajren): angleški pesnik.

**) Francoski pesnik.

To je nezasišano. Zato smo ukličili in-terpelacije, v kateri pozivljamo vlado, naj odgovori in naj svoje postopanje opraviči. — Ako ne moramo, priti do zaključka, da smo tam, kjer je Turčija.

Do tega pa ne sme priti. Mi smo v tej državi doma, tu imamo svoje brate in — svoje pravice moremo doseči in svoja prava, ki nam grede po božjih in pozitivnih zakonih.

Tudi naše vseučiliščno vprašanje mora rešiti. Zato ne smemo obupavati. V Avstriji se vsaka dobra stvar dolgo kuha. Tolažljivo za nas je, da so se drugi bratje začeli zanimati za nas. Tudi v državnem zboru so nam hrvatski poslanci obljubili svojo pomoč.

Ideja našega vseučilišča ne sme zanimati samo dijake in inteligente. Ta ideja naj prodira v vse sloje. To mora postati zahteva, za katero bo stal ves slovenski narod.

DOGODKI NA BALKANU.

Položaj v Bosni in Hercegovini.

Bosanski Brod dne 1. dec.

Potovanje po Bosni in Hercegovini danes nikakor ni prijetna stvar. Avstrijskemu Slovanu bi sploh v sedanjih razmerah ne svetoval potovanje na Balkan. V Srbiji in Črnogori ga bodo smatrali vsrijskim špijonom, a v Bosni — ako bo govoril hrvatsko-srbski — srbskim agitatorjem. Sicer je pa znano, da so že več časnika rje zavrnil kar na meji, ne da bi jih bili sploh pustili v delo. Med drugim se je tako zgodilo dopisniku pariškega „Matina“. Ker sem že imel neprijetnosti, odločil sem se bil, da bom v javnih lokalih ostentativno le ne mški govoril. In res mi je ta „trick“ pomagal, da sem od Gruža pa do Bosanskega Broda prišel povsem neovirano; v vsej poti me ni živ krst vprašal po nikaki legitimaciji.

Ob železniških progah kar mrgoli vojaštva. Pri vseh mostovih in predorih so močne straže; vojski oddelki so razdeljeni po vseh strežnicah; v čakalnicah železniških postaj (ki so občinstvu zaprte) so razprostrte slamnice, na katerih spe vojaki, dočim se vozijo z vsakim vlakom močnejše vojaške dadrulje pod vodstvom orožnikov.

Dopisnik „Neue Freie Presse“ pravi, da dajajo te varnostne odredbe „ein Gefühl der Sicherheit“, jaz pa mislim, da je salamensko slab tisti „Gefühl der Sicherheit“, ako ne moreš storiti koraka, na da bi ti svetili bajoneti.

Danes je pravzaprav prekasno pisati rekrutacije. Kakor avstrijski državljani morajo vpejeti izvršeno aneksijo kakor dovršen čin. Po toči zvoniti je prepozno. Juho, ki so jo skuhali na Dunaju, bodemo morali ipak posebejati mi.

Vse kaže, da je vojna neizogibna. V Srbiji se zbirajo dobrovoljci, katerih je dosedaj zbranih preko 30000 v 20 različnih legijah.

Glavne teh legij bi bile:

Legije predstolonaslednika Georgija. Ta legija šteje preko 500 dobrovoljcev.

Legija Bosancev, s preko 2000 dobrovoljci.

Legija Črnogorcev živčih v Srbiji, s približno 500 dobrovoljci.

Legija tisočevs točno 1000 dobrovoljci, ne eden več, ne eden manje.

Legija Makedoncev sestavljena iz komitasev, ki so se udeleževali ustaških bojev v Makedoniji. Ta legija bo operirala v približno 30 četah, sestojčih vsaka 20—30 mož v četah. Namen jej bo: rušenje mostov in predorov. Delala bo samo z dinamitom in bombami.

Legija črnih sestavljena iz samih obupancev, ki nima jo svojcev, niti nimajo sploh kaj izgubiti. Namen te legije ni znan. Ne zna se, kdo je vodja, niti se člani ne poznajo med seboj. Vsprejemajo se člani za to legijo le po noši. Formalnosti ob vsprejemu so strašne. Prisega se vrši ob mrtvaški glavi, a vprejeti mora par kapljic lastne krvi. Kdor se je vpisal v to legijo, zapisal se je smrti. Vsaki člen dobi samo eno nalogo

spravile ob pamet; kar vedel nisem, pri kateri misli bi obstal in najraje bi bil plakal: ne glede na svojih šestnajst let, bil sem vendar le otrok. Že nisem več mislil na Maljevskega, akoravno je postal j Beljavzovor od dne do dne bolj in bolj grozen in gledal na premetnega grofa kakor volk na koštruna; sploh nisem mislil na nič in na nikogar. Zgubljal sem se v razmišljevanjih in vedno sem iskal samotnih mest. Posebno so se mi priljubile razvaline rastlinjaka. Plezal sem na visoko steno, se vsedal na njo in sedeval tam, tako nesrečen, zapuščen in žalosten mladenič, da sem se sam sebi smilil — in kako so mi bila tolažilna ta otožna čuvstva in kako sem se opajal z njimi!... Tako sem sedel nekega dne na steni, gledal v daljavo in poslušal glasove zvonov... ko me je naenkrat nekaj izpreletelo — veterček, ne veterček, tudi ne drhtenje, ampak nek dih, nek občutek, da je nekdo blizu... Povesil sem oči. Zdolaj, na poti, je hodila v lahki sivi obleki, z rožnatim solčnikom na rami, hitrim korakom Zjinajda. Zagledala me je, se vstala, privila krajec slamnika nazaj in uprla va-me svoje baržunaste oči.

(Dalje.)

pri kateri izvršitvi pogine tudi sam. Kakor je razvidno iz tega, se pripravljajo strašni dogodki, kakoršnih morda ne pozna zgodovina. —

Avstroogrsko-turška pogajanja.

Carigrad 9. List „Suraj Umet“ poroča, da je avstroogrski poslanik markiz Pallavicini imel včeraj z velikim vezirjem pogovor o sredstvih in potih, kako da bi radi Bosne in Hercegovine prišlo do začasnega sporazuma.

Poslanik je izjavil, da se Ovatro-Ogrska sporazumno s Turčijo želi vdeležiti konference in tu konstatirati fait accompli. Porta bi pa morala najti sredstev, da se ustavi bojkot, kolikor je to v nje moči. Siser ni možno pričakovati kakega vspeha. — Veliki vezir je odgovoril, da ni bojkot z vladnimi posli v nikaki zvezi. Ako bi taka zveza obstajala, bi se že dalo kaj storiti. Vlada pa ne more uplivati na ljudsko voljo. „Suraj Umet“ meni, da mora Avstro-Ogrska, ako hoče, da pride do sporazuma, pustiti ob strani bojkotno vprašanje in pred vsem ustvariti podlago za sporazum. Dobra volja, ki bi se pojavila na pogajanjih, bi gotovo tudi uplivala na pogajanja.

Zahteve Črnogore.

London 9. „Times“ je objavila kratak izvadek iz note in spomenice, ki jo je Črnogora doposlala velevlavstvom. Črnogora zahteva v spomenici, da jej Avstrija odstopi Spuž, in pravi, da bi bila to pač najvažnejša, ampak ne edina kompenzacija Črnogore. Zdi se, da se hoče Avstro-Ogrska odpovedati členu 29 berolinske pogodbe; v tem slučaju izgubi Spuž za Avstro-Ogrsko vsako veljavo, dočim bi ra veljavljeno členu 29 brez odstopa Spuža ne prineslo Črnogori nikake koristi.

Rusija za konferenco in za mir.

Oficijozna „Rosija“ piše: Bosansko vprašanje je splošne evropske važnosti in je razpravljati o njem na konferenci. Preden začnejo posvetovanja, ni nevarnosti, da pride do vojnih zapletajev, kakor hoče to prikazati „Novoje Vremja“. Take sugestije ne morejo ugodno uplivati na ugoden uspeh predpogajanj: iste so brez podlage in zamorejo le poslabšati odnošaje s sosednjo morarhijo.

BOLGARIJA.

Bolgarska se pripravlja.

Iz Sofije poročajo, da so 14. t. m. poklicani pod orožje vsi novinci vojske. Navadno se sklicuje novince na spomlad.

SRBIJA.

Carigrad 9. „Ikdam“ poroča, da so iz Francije despele v Solun nove pošiljatve orožja in streliva, za katere je porta dovolila prevoz.

Beligrad 9. (Iz srbskega uradnega vira.) Poročila inozemskih listov, da so se vršile tajne seje skupščine so neresnične. Od 21. nktobra s. st. ni bilo več nobene seje skupščine.

Beligrad 9. Govorica, razširjena v listih, da delajo prestolonaslednik in častniki na to, da se kralj odpove prestolu, je popolnoma izmišljena. Pripetilo se ni ničesar, kar bi dalo povcd za razširjenje takih govoric.

Ogrska

Ministerski predsednik dr. Wekerle na Dunaju.

Ministerski predsednik dr. Wekerle je bil v torek na Dunaju. Obiskal je ministra za unanje stvari barona Aehrenthala in ministerskega predsednika barona Bienertha ter je bil tudi pri cesarju v avdijenci. Na vprašanje, je-li na avdijenci bil govor o aneksiji Bosne, je Wekerle izjavil, da je poročal cesarju le o tekočih stvareh.

Volitev predstojništva delav. zavar. proti neizgodam.

Narodni volilni odbor je postavil za predstojče volitve naslednje kandidature za zastopnike delavcev:

Za I. kategorijo: (zelena glasovnica)

Peter Može

poslovodja skladišča lesa J. Šutej v Trstu

namestnikom:

Josip Mladovan

težak v prosti luki pri tvrdki Kremmer & Co. v Trstu

Za II. kategorijo: (vijolčasta glasovnica)

Vladislav Karabaič

vsulzbenec v arsenalu v Pull

namestnikom:

Lovro Rupnik

kovaski mojster pri kranjski indust. družbi v Šklednju

Za VI. kategorijo:

Jeriha Anton

delavec v papirnici v Vevčah

namestnikom: (rožnata glasovnica)

Fran Gomilšček

delovodja „Mizarske zadruge“ v Solkanu.

Te zavedne izkušene in odločne kandidature naj zapiše vsak narodni delavec na svoj volilni listek.

Drobne politične vesti.

Dve trikolori na Dantejevem spomeniku. Na Dantejevem spomeniku v Trentu so v ponedeljek zjutraj našli dve trikolori. Prva veča, v italijanskih barvah je imela napis: „Živeli mučeniki iz Belfiore“, druga manjša v slovanskih narodnih barvah pa napis: „Živio Praha“. Policija je dala zastavi sneti in jih je odnesla na policijski komisariat.

Kitajska namerava zgraditi novo vojno floto. Z gradnjo pričnejo, kakor poročajo iz Šangaja, že prihodnje leto.

Mestni svet rimski je soglasno sklenil dati dvem ulicam ime — Trenta in Trsta.

Dnevne vesti.

Srbski dijaki za italijansko vseučilišče v Trstu. Na simpatije, ki jih izkazuje sedaj Italija Srbom, hoteli so tudi srbski vseučiliščniki v Gradcu zahvaliti se s tem, da so glasovali resolucijo za ustanovitev italijanske univerze v Trstu. Srbski dijaki so ob tej priliki smatrali za umestno, da sporoče nam primorskim Slovencev in Hrvatom, naj se ne upiramo pravičnim zahtevam Italijanov, ker da njihovo malo število v Avstriji in geografski položaj Trsta nista ni najmanje nevarni za naš narodni obstanek in napredek. Mi se moramo celó — zaključujejo srbski dijaki — čim prej združiti z Italijani, da se ubranimo nemškega Dranga.

Tukajšnje italijanske novine so z oduševljenjem zabeležile srbske simpatije in so porabile zopet priliko, da nas napadajo kakor pandurje Dunaja, ker da se mi upiramo Trstu kakor sedežu italijanske univerze le zato, ker so nas v to premamili dunajski ministri.

Tolikor srbskim dijakom, kolikor zlobnim italijanskim novinarjem sporočamo še enkrat, da mi nismo začeli te borbe iz nekljubovalnosti, ne iz objesti. Kajti nam je le do prvih pogojev samobranice. Naj nam srbski akademiki dovoli, da mi bolje od njih poznamo naše Italijane, njihove aspiracije in sredstva, ki se jih poslužujejo.

V Trstu živi prilično velika kolonija Srbov, trgovcev in inteligencije; vsi so materialno neodvisni, imajo svojo utrdbo v pravoslavni občini, pa vendar se vsi po vrsti poitalijančujejo. — Razun častnih izjem, ni naša borba v Trstu od te kolonije nikdar prejela niti najmanjše podpore. Srbi v Trstu se čutijo v tujini in zato podpirajo tujince.

Ali srbski dijaki v Gradcu bi morali motriti položaj Slovanov v Trstu z drugega stališča. Vsekako pa ne s stališča, ki je zavzemljejo tukajšnji njihovi sorojaki. Mi Slovenci, z brati Hrvati, ki jih s Tratom vežeta Istra in Jadransko morje, smatramo to mesto kakor svojo domovino, kjer hočemo živeti svoje narodno življenje. In dokler nam bodo gospodovali Italijani kratili najelementarnejše pogoje svojega obstanka in razvoja, dokler nas ne bodo smatrali sebi ravnopravnimi so-meščani, kjer nam je usoda določila, da živimo skupno: dotlej ne more biti govora o narodnem premirju med nami, kamoli o zvezi!!

Da, mi umevamo pangermansko nevarnost in se jej tudi sami upiramo. Radi bi proti Drangu tudi z Italijani, ali ne, stokrat ne kakor sužaji teh posledajih. Italijani naj nam zagotove vse pogoje svobodnega razvoja in življenja in — zveza z njimi bo najnaravnejša stvar na svetu.

Pustite zato nsm, gospoda srbski dijaki, da se borimo za svoja prava, a če nam hočete pomagati, sporočite svojim prijateljem Italijanom, naj dajo našim otrokom, naši nadi, narodnih šol, kakor jej grede po božjem in človeškem zakonu in potem se prijateljski porazgovorimo o italij. vseučilišču.

„Lavoratore“ na strani Italijanov. Kakor vedno, tako tudi sedaj ob borbi za rešitev vseučiliškega vprašanja.

V svojem poročilu o nedeljskem manifestacijskem shodu je trdil „Lavoratore“ neresnično, da je dr. Rybář v svojem govoru dokazoval nesoglasje med peticijo političnega društva „Edinost“ in stališčem narodne zveze. Dr. Rybář pa je — ne bodi len — podal rečenem listu popravek, v katerem naglašja, da je peticija „Edinost“ v popolnem soglasju z resolucijo „Narodne zveze“, ker tudi ta poslednja zahteva slovensko vseučilišče v Ljubljani za slučaj, da pride italijanska univerza v čisto italijansko mesto, a v slučaju, da pride italijanska univerza v Trst, zahteva tudi zveza slovensko vseučilišče v tem mestu. Z eno besedo, da je „Lavoratore“ neresnično poročal.

Tako očitanje je seveda precej grenko. Da zakrije svojo neizgodo, se „Lavoratore“ muči v skoro dveh kolonah, da postavlja logiko in resnico na glavo z očitvidnim namenem, da se slika Slovencev kakor krivičnike nasproti Italijanom.

Ako bi hoteli odgovoriti na vsa podtikanja in zvijanja, na vse prazne trditve, za katerimi skuša „Lavoratore“ skrivati svoje sovraštvo do Slovencev morali bi ponavljati že stokrat povedano.

Le na katere logične skoke v „Lavoratoru“ hočemo tu opozoriti. Slovenci zahtevajo vseučilišče v Ljubljani, Italijanom pa hočejo braniti, da si tudi oni sami izbirajo sedež svojemu vseučilišču?!

Tako se huduje „Lavoratore“. Ali dragec pomisli vendar, da je Ljubljana slovensko mesto, Trst pa ni samoitalijansko mesto. Zato pa nimajo Italijani v Ljubljani ničesar iskati, dočim imajo Slovenci braniti interese največje važnosti, ker je to mesto vsaj po tretjini slovensko.

Ako si italijani izbirajo sedež svojemu vseučilišču v mestu, ki je tako italijansko kakor je Ljubljana slovenska, nam ne bi prihajalo niti na misel, da bi jim hoteli krčiti svobodo izbire. Zato si morate dobro zapomniti: mi Slovenci imamo isto pravico do Trsta kakor Italijani, ker smo tu avtohtono prebivalstvo kakor so oni.

Z isto pravico torej, s katero zahtevajo oni Trst kakor sedež svojemu vseučilišču, smemo staviti tudi mi jednako zahtevo!! V tem je ravno prepad med nami in socialno demokracijo, da oni smatrajo Trst kakor izključno mesto, v katerem nimajo Slovenci ničesar iskati in da na to etnografsko laž bazirajo vse svoje postopanje. Zato jim moramo unovič zaklicati, da so sovražniki tržaških Slovencev. „Lavoratore“ se skuša zavarovati tudi s tem, da išče protislovje med našo zahtevo, naj se slov. učiteljiše premesti iz Koprca v Gorico in med našimi protesti proti italijanski univerzi v Trstu. Može! Zopet pozabljate, da je Gorica jezikovno mešano mesto in da je središče slovanskega dela goriške. Ni torej tu nikako protislovje, ampak popolna analogija. V Gorico zahtevamo slovensko učiteljišče, a nimamo nič proti temu, da pride tja tudi italijansko. Na isto božjo logiko se opira naše stališče nasproti zahtevi po italijanskem vseučilišču v Trstu! Ali nas umeže?

Za tožbe v „Lavoratoru“ kalmirajo v trditvi, da mi hočemo se svojo perfidno taktiko pojstvovati razmere med obema narodnostima. Na to je res: če bi se zgodilo tako kakor zahteva „Lavoratore“ v najlepšem soglasju z italijanskimi nacionalisti, to je: če se proti volji Slovencev ustanovi v Trstu italijansko vseučilišče, pride tu do takih narodnih bojev, kakoršnih še nismo videli. Mi lahko rečemo socialistom, da ravno oni se svojim slepm podpiranjem italijanskega stališča „Trieste o nulla“ spravljajo v deželo v nevarnost najsilavitejših bojev med obema narodnostima!!

Volitve za zavarovalnico zoper neizgode.

Včeraj smo zahtevali v našem listu da se morajo volitve v vseh posameznih obratih res pravilno izvršiti in izbrati poverjenike delavcev, kateri zamorejo zastopati mnenje večine. Kako umesten in potreben je bil ta naš poziv dokazuje nam pitožba, katero smo prejeli iz ladijedelnice San Marco, glede načina, kako so tam le nekaterniki izbrali poverjenike. Par delovodij in njih pisarji določili so kratko malo, ne da bi koga vprašali nekake delegate in sicer vsake delavnici po enega, in izjavili potem delavcem, da je ta in ta v to določen. Zatem so šli v deputaciji k vodstvu ladijedelnice in od tcd v Via Boschetto, kjer so si izbrali poverjenika, ki naj podpisje glasovnico v imenu vseh delavcev. Tak način gotovo ni pravilen in čudimo se slavnemu ravnateljstvu da ni tej zadevi malo bolj preiskalo, je-li tako samovoljno izbiranje dopustno. Z naše strani moremo protestirati, ker na tak način gotovo ne more prihajati do izraza svobodna volja delavcev. Želeli bi pojasnila, zakaj ni slavno ravnateljstvo ladijedelnice odredilo tudi to pot volitev po glasovnicah, kakor se je to storilo pred 4 leti tudi tem zavodu in se mora izvršiti v vseh zavodih?!

Odlikovanje. Profesor na tukajšnji drž. gimnaziji Marko Guggenberger je dobil naslov šolskega svetnika.

Novi brigadir. Poveljnikom 55. pehotne brigade v Trstu je imenovan GM Ivan baron Kirchbach, doslej poveljnik 12. pehotne brigade v Celovcu.

V pomoč gladnim slovenskim visokošolcem! V soboto se vrši, kakor že objavljeno, Trubarjeva slavnost. Ne bomo naštevati vseh lepih toček, ki so na vaporedu, omeniti hočemo le živo sliko, ki obeta postat. nekaj krasnega. Sodelovalo bo nad 30 oseb! Namen slavnosti je tako plemenit, da ne bi smel biti Slovenec, ki ne bi v soboto daroval svoj obel za uboge slovenske visokošolce, ki morajo v jubilejnem letu trpeti glad. Kakor nam je pravil nek visokošolec, došel včeraj z Dunaja, obstoja obedimarsikaterega slovenskega dijaka iz par krajcarjev kostanjev in koščka kruha. Temu se mora v najkrajšem času odpočiti! Upamo, da bodo dali tržaški Slovenci zopet vzgled svoje požrtvovalnosti, posebno sedaj, ko se gre za cvet našega naroda, za našo mladino. V soboto zvečer ob 8. uri in pol torej vsi na Trubarjevo slavnost.

Na prvem zborovanju združnih slovenskih esperantistov ob priliki zadnjega svetovnega esp. kongresa v Drazdanih se je pozdravljala z navdušenjem ustanovitev prvega slov. esp. krožka. Da izvrši naš krožek (Maribor, ob parku 1. III.) prvo svojo večjo nalogo, da izda namreč popolno slovnico esp. jezika za Slovence, se obračamo zopet na slavno občinstvo z nujno prošnjo, da nas podpira v večji meri nego doslej z — naročili. Obracam se posebno do slov. razumnistva, z vso gotovostjo pa pričakujemo, da se prijavijo dotični p. n. gospodje, ki smo jim poslali tozadevne tiskovine, ki so povzročilo naši itak zelo suhi blagajni velike stroške.

Povdarjamo pa še enkrat, da sprejemamo iz srca radi tudi naročila tistih, ki nameravajo postati esperantisti, ki pa podpro s svojim cenjenim naročilom naše stremenje. (Knjiga bo stala, 2 K se razpošilja po poštnem povzetju)

Z odličnim spoštovanjem, L. Koser, dijak za slov. esp. krožek.

Za slovensko obrtno šolo v Trstu. Poslanci dr. Rybář in tovariši so stavili v zbornici poslancev nastopni predlog:

Primorski Slovenci, ki skupno z jezikovno in plemensko sorodnimi Hrvati tvorijo večino prebivalstva v Primorju, zanemarja vlada popolnoma na polju šolstva. Dočim se za malo število priseljenih Nemcev izdružuje država na umnificenteu način ljudske, meštanske in srednje šole s slovenskim učnim jezikom, marveč se jim ne daje skoro nikakoli prilika, da bi si pridobili izobrazbo za kvalificirano delo v obrti in industriji. To velja posebej za Trst, na katerega območju prihajajo leto za letom k že obstoječim znamenitim industrijalnim zavodom še nova velika podjetja. A tržaški teritorij kakor tudi daljna okolica obljubena skoro izključno od Slovencev in dočim v mestu samem veliki del delavskega prebivalstva pripada k slovenski narodnosti, obstoji v Trstu le ena obrtna šola z italijanskim učnim jezikom. Temu posledica je, da se morajo slovenski delavci z ozirom na porajanje vsake strokovne izobrazbe zadovoljevati z delom podajačev, dočim so vsa mesta mojstrov in delovodij rezervirana za njih srednje sodeželane italijanskega jezika, oziroma se ta mesta radi vedno naraščajoče potrebe sa kvalificiranih delavcih po nemalem delu zasedajo po inozemcih. Tako prihaja, da se slovensko prebivalstvo celo iz najbližje bližine Trsta izseljuje v Ameriko, dočim inozemci, posebej pa italijanski državljani dobivajo najlepšo in najizdatnejšo priliko za delo.

Ker je državi brez dvoma ta naloga, da tudi slovenskemu prebivalstvu Primorja, posebej pa v Trstu, dade na razpolago za izobrazbo potrebnih strokovnih šol in je vsposebi za konkurenčni boj izlasti proti inozemcem, stavlja jo podpisani predlog:

Visoka zbornica izvoli skleniti: Vlada se pozivlja, naj takoj ukrene predpriprave za ustanovitev državne obrtne šole s slovenskim učnim jezikom v Trstu, da tako omogoči nje otvoritev v najbližjem času, in če le možno s prihodnjim šolskim letom.

Miklavžev večer "Tržaškega Sokola". (Zakasnelo po neljubi pomoti). — Kakor je bilo pričakovati že v naprej, se je sobotni "Miklavžev večer" našega vrliga "Sokola" obnesel najkrasneje.

Množica našega naroda je napolnila mirno dvorano "Narodnega doma" do zadnjega kotička in še je prostora premanjkalo, tako, da so se morale zasesti tudi galerije in lože. To je bil zopet eden onih živahnih, zabavnih in ljubekanih večerov, kakoršne nam jih nudi zadnje čase sveže napredujoči "Tržaški Sokol", kajti kamor-koli si pogledal, vse je bilo veselo in vse se je neprisljano zabavalo.

Elitni orkester "Trgovsko-izobraževalnega društva je — pod vodstvom g. Friškoviča — nas je prijetno kratkočasil s svojim preciznim sviranjem, a sokolski pevski zbor — pod vodstvom g. Mahkote nas je razveseljeval s svojim lepim in mojsterskim petjem.

Režiser slov. gledališča g. Verovšek je bil pa veličasten in jako dobro pogojen "Miklavž", ki je prinesel pozdravov in poukov iz "nebesnih višav". Razdelil je premnogo daril med pridno deco, kakor tudi med odrasle obojega spola.

Pozabiti pa tudi ne smemo vrlih "hudičkov", ki so kaj izvrstno telovadili na cdru mej razdeljevanjem darov.

Po oficijelnem programu je bil v sokolski telovadnici živahen ples, kjer se je vse vprek neutrujeno vrtilo, da je bilo veselo.

Tudi takrat nam ne preostaja drugega, nego da vrlemu "Sokolu" iz srca čestitamo na lepem moralnem vsehpu. Veselimo se pa že danes "Silvestrovega večera", na katerem nas bo "Sokol" — kakor čujemo — razveseljeval s posebno izbranim programom in vojaško gdbo. Nuditi nam hoče redkega užitka in zabave.

Rasti in razvijati se, mili nam "Sokole"!!

Pogreb Hrabroslava Ražma. Iz Bazovice: V nedeljo popoldne točno ob 1. in pol uri vršil se je pogreb rajncega Hrabroslava Ražma iz mrtvašnice tukajšnje bolnišnice v njegovo rodno vas Bazovico.

Pred vasjo se je voz ustavil in čim so zapeli zvonovi, zbrala se je velika množica ljudstva iz Bazovice in bližnjih vasi, da mu izkaže zadnjo čast.

Pevsko društvo "Lipa" je prišlo korporativno nasproti ter mu zapelo žalostinko "Nad zvezdami". Ko je že g. župeupravitelj Šonc blagoslovil krsto, razvil se je inpozanten spreved v cerkev.

Po običajnih obredih je pevsko društvo "Lipa" zapelo v cerkvi 3 kitiče žalostink, naker so člani "Lipe" dvignili krsto ter jo nesli na pokopališče. — Pred krsto so tudi člani "Lipe" nosili 5 krasnih vencev, a za krsto se je razvil še več spreved nego do cerkve. Po dohodu na pokopališče, so pevci zapeli ganljivo in dušo pretresajočo žalostinko "Jamica tiba".

Stem je končal pogreb moža, ki je toliko deloval za razvoj narodna stvari in ki ostane toliko svojem kolikor Bazovcem ter drugim okoličanom v trajnem spominu. Tebi

Ražem budi pa lahka domača gruda, ki si jo tako ljubil.

Po pogrebu se je zbrala v gostilni "pri Lipi" družba prijateljev pokojnika, kakor tuči pevsko društvo "Lipa", katero ni pevalo v znak žalosti po svojem ustanovitelju in večletnim pevovodji.

Gosp. Miklavž iz Sv. M. M. Sp. je v kratkih a jedrnatih besedah opisal delovanje pokojnika in je konečno apeliralo na navzoče, da bi se nabrala primerna svota, ki naj bi se oddala pevskemu društvu "Lipa", naj ono določi namen, v kateri bi se imela nabrana svota upotrebiti. Ta spel ni bil brezuspešen. Predsednik društva "Lipe" je nabral lepo svoto 32 K, a društvo "Lipa" je na mestu določilo, da se ima ta svota uporabiti v nabavo nagrobnega spomenika pokojnemu H. Ražmu. Nadaljane v to svrho namenjene darove vsprejema predsednik rečenega pevskega društva. Ker je imel pokojnik neštivilno znanec in prijatelj, upamo, da se v kratkem nabere potrebna svota za nagrobni spomenik toli zaslužnemu možu.

Še enkrat! Prejeli smo: Večkrat že smo povedali na tem mestu, da mi tržaški Slovenci nismo več otroci in da so že davno minuli časi, ko smo vsaki na svojo roko delali politiko.

Predminolo nedeljo se je na poziv političnega društva "Edinost" sešlo v "Narodnem domu" nenavadno veliko število naših mož in mladeničev. Ta shod pa ni bil prirejen z namenom, da bi mi po shodu nastopali tudi na ulico. Res je, da bi se bilo gleda števila lahko priredilo veličasten obhod, toda čemu?!

Morda zato, da bi pomnožili konfuzijo, ki je vladala baš onega dne po tržaških ulicah? Morda zato, da bi šli nspadat naše sosedo ter trgati jim iz rok laške trikolore? Ali pa morda zato, da bi bili šli delati sitnosti varstvenim organom? Kak smoter naj bi imeli z nastopom, ki bi bil gotovo inel mnogo žrtev — in nikakega vsepha!

Lepo je sicer, da imamo tudi mi vročekrvne mladiče, ki želi iti na ulico, toda ta mladina mora biti disciplinirana! Na ulico naj gre le, ko bo gotova da doseže kak vseh. Nikakor pa se ne sme na ulico v malih grupah 30—50 mladeničev. Na ulici, osobito v Trstu, naleti mala četica na razne ovire. Zraven tega da ima opraviti z redarstvenimi organi, se lahko in skoraj gotovo pripeti, da naleti na narodne sovražnike in potem?!

Potem bi taka — recimo — nepremišljena demonstracija imela za posledice — roganje nasprotnikov in kar bi bilo še huje v zapor več oseb! Najhujše pa bi bilo, ko bi pozneje ranjenci in aretiranci prišli k narodnim voditeljem in zahtevali od njih, naj jim pomsgajo! Mi ne spimo, kakor so nekateri fantje porogljivo predbacivali starejšim narodnim delavcem — ker jih niso pustili v gotovo nesrečo! Mi smo in bomo še nastopali, ko bo zahtevala čast in korist naroda našega, a kadar nastopimo, storimo to premišljeno, in pomentno. Ste nas li videli one 1. maja, kako samozavestno smo šli po glavnih ulicah in trgih našega mesta!

Ste nas li videli, ko smo šli celo na magistrat braniti pravice svojega naroda?!

Tudi s "hotelom" v ul. Tigor smo se mi stari že čisto sprijaznili (po sili!). Bodite torej Vi, naši mladeniči nekoliko bolj hladni in ako bočete koristiti svojemu narodu, se morate tudi pokoriti onim, ki se v politiki in taktiki umevajo nekoliko bolj od vas.

Naše telesne in duševne moči rabimo le za dela in nastope, ki narodu koristijo!

Na ulico pojdemo le v skrajnosti in kadar pojdemo — pojdemo vsi!

Toliko na blagohotno uvaževanje mladini — napisal Stari agitator.

Tržaška mala kronika.

Nezgodna v ladji. Ivan Milošič, star 57 let, kormilar na Lloydovem parniku "Imperator", je padel pred tremi dnevi na vožnji v Kotor po lestvici parnika in si zlomil več reber. Včeraj je bil sprejet v tukajšnjo bolnišnico.

Nenadna smrt. Gertrud Zuliani, star 70 let, stanujoč v ul. Massimo d'Azeglio št. 28 I. nad., je včeraj nenadno umrl vsled srčni kapi.

Pozor na strelno orožje! — Sladščičar Marij Batagel, star 16 let, stanujoč v ulici Veltro št. 403, je včeraj čistil samokres. Pri tem je orožje sprožilo in on je bil ranjen na desni roki. — Sprejeli so ga v bolnišnici.

Požar. Včeraj ob 3. uri in pol pop. razvil se je požar v odvetniški pisarni v ul. Pozzo del mare št. 1 II. nad., ker je žrjavica v peči prižgala tapet in pod. Ognjegasi so kma'u udušili požar.

Loterijske številke izžrebane dne 9. decembra 1908:

L v o v 8, 2, 71, 78, 65. Praga 33, 48, 46, 24, 38.

Koledar in vreme. Danes: Prenos lavret. hišica. — Jutri: Damaz papež. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 6° Cels. Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Semtertija padavice.

Naše gledališče.

V nedeljo uprizori naša gledališče krasno in velkomično burko "Vražja misel", ki spada med najlepše igre v tem žanru.

Gumijevi izdelki in podmorske cevi. Josef Reithoffer's Söhne Dunaj Podružnica v Trstu - Corso 29. Zaloga vseh predmetov za potrebo otrokom in bolnikom kakor tudi vseh vrst potrebščin iz trdega in mehkega gumija.

Novo pogrebno podjetje. Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13. Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402. Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18. Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in aje. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrožba na dem Ulica Campanile št. 15.

Nuova Calzoleria Triestina ulica G. Carducci 21 (prej ul. Torrente). Obuvalec za moške po sledečih cenah: Čevlji (gete) za moške iz usnja Boxcaif . . . po K 9.— Postoli za moške s trakom " " " " " 9.— " " urez Derby " " " " " 9 60 " " urez Triumph " " " " " 5 60

Dr. RUD. ŠORLI ZOBOZDRAVNIK klinike za zdrav. zob v Berlinu. Plombovanje. - UMETNI ZOBJE NAJPOPOLNEJŠA METODA. Izdiranje zobov brez bolečine. Uravnanje slabe zrasih zobov.

Slovenska mizarnica v Trstu Majcen Miloš v Trstu ulica Leo štev. 2 nam javlja, da ima zmiraj v svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe in vso drugo pohištvo, ter da prevzema vsakovrstno delo v svoji stroki. Ker je gospod M. MAJCEN naš narodni obrtnik, ga najtopleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

Zaloga tu- in inozem. vin, špirta in likerjev in razprodaja na debelo in drobno TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST. Velik izbor francoskega šanpanjca, pecekih dezertnih talijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum in čaj, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjavec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franco. — Razprodaja od pol litra naprej.

Želez. kina-vino Serravallo za bolehe in rekonvalescente. Provročea voljo do jedi utrjuje želo-dee in ojačuje organizem. Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po boleznih ojačiti. Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali. Izborni okus. J. SERRAVALLO - TRST

Tovarna cementnih cev in plošč, teracov, betona I artif. kamenja ARISTIDE GUALCO - TRST ulica S. Servolo št. 2. Telefon 21-42.

Oglas natječaja. U smislu zaključka občinskega zastupstva od 27. novembra 1908 otvara se ovime natječaj za imenovanje občinskega protustavnika (kontrolora) u privremenom svojstvu. Molitelji imajo podnesti svoje molbe podpisanom do 27. decembra 1908, priloživ im krstni list, svjedočbe o svršenim naucima i eventualno do sad obavljenom službovanju, svjedočbu občinarstva i ponašanja. Od molitelja traži se podpuno poznavanje hrvatskog jezika, točnost u računanju i poznavanje slovanja u občinskoj blagajni. Bude li imenovani zadovoljavao svojoj dužnosti, bit će to mjesto nakon godine dana u smislu zakona od 12. augusta 1907 broj 42 p. z. l. ustanovljeno definitivnim uz eventualno povišenje plaće i pravo na mirovinu. Glavarstvo občine Kastav dne 3. decembra 1908. Načelnik: JELUŠIĆ.

GIOV. PELLIS, Trst ulica San Antonio 9, nasproti kavarni "STELLA POLARE" Prodajalnica porcelana kamenine in kristalov.

UMETNI ZOBJE Plombranje zobov Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu Dr. J. Čermák in G. Juscher TRST ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

Tržaška gledališča:

FENICE. Opereta „Dunaška kri“ ima smer, v kateri se hoče dokazati, da ženska dunajske krvi se ne dá na nobeden način varati od svojega nezvestega soprega, ki hoče imeti poleg soproge še dve drugi lahkoživni ženski. Opereta je dosegla popoln uspeh, to pa največ radi luksusa v scenaciji kakor tudi v kostumih. Glasbeni del operete ni vzbujal veliko pozornosti, ker dotični komadi — v prvi vrsti valčki — so večinoma že znani širšemu občinstvu, ker je imelo priliko jih slišati že na vseh koncih in krajih. Danes se opereta ponovi.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „ZARJA“ v Rojanu priredi v nedeljo, dne 13. t. m. II. Varietè koncert v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojanu. Ta koncert se ponavlja na občo zahtevo. Kdor se želi zabavati, naj pride v Rojan, gotovo mu ne bo žal, ker zabava bo imenitna. Začetek ob 4. uri in pol popoldne. Vstopnina 50 stot. Sedeži 20 stot. Po koncertu bo ples do polnoči.

„Verdelski Sokol“. V petek, dne 11. t. m. se vrši IV. redna seja „Verdelskega Sokola“. Odborniki, pridite vsi in točno ob 8. uri in pol zvečer. — Na zdar!

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“. Danes zvečer ob 7. uri je telovadba za starejše brate. Želeti je, da pridejo vsi, da se začne redno telovaditi.

Pogrebno društvo pri Sv. Jakobu bo imelo v soboto, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih „Kons. društva“ svoj redni občni zbor.

Porotno sodišče.

Včeraj se je zaključilo zasedanje porotnega sodišča z obravnavo proti bivšem sodnijskemu oficijalu Nagriziu, ki je bil obtožen malverzacij, ko je bil vodja denarne knjige na deželnem sodišču. — Obtoženec je bil oproščen.

Nar. delav. organizacija

V ponedeljek 14. t. m. ob 6. uri zvečer prične v prostorih N. D. O. ulica Lavatoio 1 poučni tečaj za delavce, ki se hočejo učiti čitati in pisati.

Darovi.

V veseli družbi na Briščah in v Brajci v Kostanjevici se je nabralo na večer jubilejnega dneva v proslavo 9-letne poroke gosp. Karola in Terezije Trampuž K 7.— za moško podružnico družbe sv. Cir. in Met. Za bedne dijake na Dunaju je g. Ana F. kron 6 20. Pri krstu županovega sina nabrali so v Sempolaju za moško podružnico dr. sv. Cir. in Met. K 6'40 pod geslom: „Vse za narod in omiko“. Namesto razsvetljave na predvečer cesarjevega jubileja nabralo je učitelstvo v Povivju K 10.— za podružnico dr. sv. Cir. in Met. pri Sv. Jakobu. Za bedne dijake na Dunaju daruje stalna družba, katera se zbira pri Starcu v Barkovljah K 10.— Te svote brani uprava.

Za ljudsko knjižnico v Bazovici je daroval g. Srečko Ražem 5, pevsko društvo „Lipa“ pa 2 matični knjigi. Hvala povspeševalcem ljudske izobrazbe.

Moški podružnici dr. sv. Cir. in Met. v Trstu so darovali Mohorjani na Proseku K 5 60, novoporočena Ivan Skrlavaj in Anica Ostrovška pa po 1 kroro, skupaj K 7'60. Srčna hvala!

(Ta izkaz je vsled preoblega gradiva v našem uredništvu zakasnel).

Vesela narodna družba je nabrala v gostilni g. Ivana Sancin-Kotlj K 7'47 v prid škedenjski podružnici dr. sv. Cir. in Met. — Veseli narodnjaki, zbrani v gostilni gosp. Gašparja Sancin so darovali K 4'70. — G. Jernej Šuman poklonil K 1. Vsem vrlim darovateljem iskrena zahvala!

Preplčila na „Sokolov“ Miklavžev večer. G. ca T. Adinal 50 stot., g. I. Cnk K 1'50, N. N. 20 st., g. Cibej K 5.—, S. Antina 20 st., g. ca F. Perhanc 40 st., g. ca Perhanc ml. 50 st., Dr. Dolenc 50 st., Carlavris 20 st., I. Klemenc K 1'50, Dr. Gregoria 50 st., Komes 20 st., Marusic 20 st., Linhart 50 st., Martelanc ml. 50 st., Petz 50 st., Kravos Pokorny K 1'50, S. S. 20 st., N. N. 40 st., M. Antič K 1'50.

Za moško podružnico dr. sv. Cirila in Meodija v Trstu se je nabralo v gostilni Birsu v ul. Gatterji št. 10 v proslavo cesarjevega jubileja K 35'36. Srčna hvala!

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra 1908 do 2. decembra 1908 je obiskalo Opatijo 67-15 oseb. Od 26. novembra do 2. decembra 1908 je na novo dešlo 133 oseb. Dne 2. decembra 1908 je bilo navzočih 1037 oseb.

Umrl je 5. t. m. v Zamaški (posl. okraj Pazinski) tamošnji župnik Anton Ragusin v starosti 41 let. Pokojnik je bil rodom iz Punta na otoku Krku.

Listnica uredništva.

G. dopisniku iz Vrtojbe. Ozirom na eni strani na vršče se velike dogodke, na drugi strani pa na skromnost prostora v našem listu — tako, da moramo tudi o najvažnejših dogodkih le v skrajnem okvirju poročati — vam moramo javiti obžalovaje, da nam je absolutno nemogoče priobčevati tako dolgih opisov o jubilejnih slavnostih. Izvolite skržiti kolikor le možno, potem radi ustrezemo vaši želji. —

Mali oglasi.

Dečki s plačo se iščejo za prodajalnice manufakturnega blaga. Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 1861

V nedeljo vse družine pridite v gostilno pri Stari Brekvi, kjer bo na razpolago dvorana in tudi ples. — Na veliko udeležbo vabim Kosič Henrik. 1952

Mesto pisarniškega praktikanta išče mlade nič dobre slovenski korespondent, v kakršni-koli večji pisarni. Pod ugodnimi pogoji za 3 leta. Naslov pove „Edinost“. 1958

Stanovanje tri sobe, sobica, kuhinja, Greta 409 blizu nabrežinskega vodovoda (Aurisina) za oddati takoj; krasen razgled. (1876)

Skladišče istrskega vina TRST Trg sv. Frana št. 7. — Prodaja na drobno in debelo. — Na malo: črno in belo po 56 stot. liter. Za gostilničarje cene po dogovoru. V skladišču se prodaja tudi na drobno za piti. Priporoča se slav. občinstvu: Stanko Beakovič. 1864

Kraški teran in belo vipavsko, prodaja Anton Starc, Trst, ul. San Lazzaro št. 22, po 96 stotink liter, in belo 72 stot. Za gostilničarje in krčmarje dogovorne cene 1'52

V službo bi vstopil kod sluga pri banki ali kakoga vratarja ali v kako prodajalnice jestvin. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 1955

Išče se denlo, ki se razume v kuhanju, večšo slovenskega in deloma tudi nemškega jezika. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1949

Absolvent trgovskega kurza, ki bi se rad izuril tudi v prodaji (spec. blaga) želi za eno ali dve leti dobiti službo kot praktikant v neki trgovini. Ponudbe naj se blagovoljno poslati na „A. B.“, poste restante, Selca nad Škofjo Loko (Kranjsko). 1956

Dekla brez starih ev, inteligentna, skromna, pridna, za pohišno delo in šivanje uporabljiva, išče službo pri častiti, mali slovenski družini v Trstu, ali okolici. Ljubi otroke. Ponudbe na Inzeratni oddelk Edinosti pod „RIEKA 20“. 1957

Ugodna prilika! Proda se partija garantiranih Singerjevih šivalnih strojev za domačo uporabo po K 64. Preprodajalcem popust. Ulica S. Caterina 9, dvorišče, Skladišče I, A. 1952

Moške obleke blago za ženske obleke, debele rute, zavese, pokrivala, svilnate šarpe, dežniki, slike, ogledala, ure: Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. LEVI, Via Madonnina 43, I. Edini za dogovorne cene.

Najbolja dalmatin. vina

jamčeno pristna iz solnčnega otoka Visa navadna v sodih in fina namizna v buteljkah Opolo, črno in belo sladko. SPECIJALIJETA: pristna Kurtelaška v buteljkah. — Samo pri JURAJ-U MARASOVIČ, TRST ulica Chiozza št. 17 (prej S. Pavlinovic) Dostavljanje franco na dom. — Cene zmerno. — Svoji k svojimi

Zaloga preizkušane in pristnega viškega vina

G. BORČIČ — TRST. Via Lazzaretto vecchio št. 5. Prodaja na debelo in v tranzitu, kakor tudi na dom v sodčih, steklenicah in buteljkah.

Trst, ulica Paulana št. 8, Trst

Zaloga dalm. vina

Prodaja se jamčeno pristna, novo dalmatinska vina lasnega pri delu iz Podstrane pri Spilju. — Brezplačno na dom po slednjih cenah: Črno. po 64 st. | Belo viško po 80 st. Opolo „ 72 „ | Istrsko „ 64 „

Filijalka (krčma) v ul. G. Rossini 10

F. Pertot urar I. vrste Trst ul. Poste Nuove 9

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ registrovana zadruga z omejenim poroštvom. Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. (Vhod po glavnih stopnicah) — TELEFON št. 952 Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4 1/4% Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono. Posojila daja na vknjižbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Jma najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco. Poštno-hranilnični račun 816'004

Novici in Novice ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno ::: Matteo Stoppar, Trst ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) Filijalka: Via Giuseppe Caprin št. 9 kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in slaščič po zmernih cenah. — Vina in likerji prav dobri v butilkah. Telefon 1464

Skladišče zgotovljenih oblek in krojačnica I. FARCHI Trst - ul. Giosuè Carducci 32 (vogal Sant. Santorio) PODRUŽNICA: ul. Barriera vecchia št. 5. Obleke se izdelajo v lastni krojačnici.

Trgovina z manufakturnim blagom Ant. Sanzin pok. Frana TRST — ulica Barriera vecchia št. 11 Velika izhara: Srajc za moške belih, barvanih in fuštanjastih. Zimske maje, spodnje hlače, konfecijonirano blago za delavce; ovratnice in ovratniki. NAJNIŽJE CENE.

mlada gospa udova, ki govori italijansko, nemško in francosko. želi nastopiti v službo pri uglednem in premožnem gospodu kakor hišna ravnateljica. Ponudbe pod „P“ — na Inzeratni odd. Edinosti. 1941

Prodajalnice radi preoblega dela Trgovino jestvin v najlepši legi Trsta pod jako ugodnimi pogoji. Delo gotovo. Odjemalci dobri. Pojasnila Gregorič Josip, ulica Olmo 1. 1941

Usaka ekonomična družina nakupi VERMOUTH v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18 Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev. Nepremjenjeni tip. — Znamka neprekosljiva

Prodajalnice zgotovljenih oblek in blaga G. Mayer Grego Trst, ulica Riborgo št. 23, Trst Specializeta: Obleke za dečke. Izbera perila in pletenja. Veliki prodajalnice čevljev ul. Riborgo 25 TRST ul. Nuova 49 Velika izbera čevljev za moške, ženske in otroke, kakor tudi čevljevčkov.

ANTON SKERL mehanik, zaprisožen izvedenec TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11 Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“ Napeljava in zaloga električnih svetilk, luči in prostala gramofonov, zvonofonov, in fonografov. Zaloga priprav za točilni posredni delavnica za popraviljanje šiv. strojev, koles, motokoles itd. Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah. TELEFON št. 1734.

KOLESA Helical Premier Prve znamke od K 170 naprej. Pnevmatiki po K 6.— in pnevmatična čreva od K 5.— naprej.

Vsakovrstne potrebšćine in šivalni stroji HID & NEU cenah. Riccardo Sanzin Trst, ulica delle Poste 6, Trst

BOGOMIL PINO bivši urar v Sežani ima svojo novo prodajalnico ur v TRSTU ul. Vincenzo Bellini št. 13 naziproti cerkvi sv. Antona nosijo vsakovrstne verižice po pravih tovar. cenah.

PASTIGLIE PRENDINI od ogolujene sladke škerje znejatelj in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu Počasčene s kolajznami in diplome. Zdravniško priporočane pri gripah, kašlju hripavosti, kataru. Podeljujejo pevcem in govornikom čist glas. Zaloga v lekarni PRENDINI in v vseh boljših lekarnah v Trstu in Evropi. Pasiti je na nepočtena ponarejanja. ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“.

AL MONDO Barriera št. 33 - TRST Velika zaloga gotovih oblek za moške, dečke in otroke. Sukneni ogrtači fini od K 19.— do 49.— Suknje (z pelo) „ 28.— „ 44.— Hlače gotove za delavce „ 2'40 „ 5.— „ volnene „ 5.— „ 20.— Obleke za mehničarje „ 4'20 „ 6'20 Srajce, spodnje hlače, maje, nogavice po najnižjih cenah. Sprejemajo se tudi naročila po meri.

DROGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8 FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140 Izbor drog, barv, šopštev, pokosti parfumov, su. milo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljeno gastrupa, tamarinda, malinova itd. itd.